

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Statsforvalterens tilråding til Miljødirektoratet om vern av skog for

Skøyenåsen, Lunner, Akershus
Festningen (utvidelse), Flå, Buskerud
Prestehesten (utvidelse), Aurskog-Høland, Akershus
Skotta (utvidelse), Bærum, Akershus

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og
Akershus, august 2024

Innhold

1.	FORSLAG	3
1.1	Hjemmelsgrunnlag	3
1.2	Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget	4
1.3	Andre interesser	6
1.4	Planstatus	6
2.	SAKSBEHANDLING	7
2.1	Saksbehandlingsprosesser	7
2.2	Forholdet til utredningsinstruksen	7
3.	VIKTIGE ENDRINGER UNDER BEHANDLINGEN AV VERNEPLANEN	7
3.1	Navn	7
3.2	Avgrensing	7
3.3	Verneforskriftene	8
4.	OPPHEVING OG ENDRING AV TIDLIGERE VERNEVEDTAK	8
5.	FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER	8
5.1	Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser	8
5.2	Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser	9
5.3	Avveiing skogvern - skogbruk	9
5.4	Forvaltningsmyndighet	10
6.	Beskrivelse av det enkelte område med merknader	11
6.1	Skøyenåsen, Lunner kommune	11
6.2	Festningen (utv.), Flå kommune	15
6.3	Prestehesten (utv), Aurskog-Høland kommune	18
6.4	Skotta (utv.), Bærum kommune	21
	Vedlegg:	25

1. FORSLAG

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus tilrår vern av 4 naturreservater i medhold av naturmangfoldloven (lov om forvaltning av naturens mangfold). Ett av områdene er nye naturreservater, 3 av områdene er utvidelse av eksisterende naturreservater. For 2 av områdene foreslås utvidelsen som endring av eksisterende verneforskrift.

Tilrådingen omfatter 3 632 dekar nytt verneareal. Totalt skogareal er 3 409 dekar, og av dette er 2994 dekar produktiv skog.

Områdene som foreslås vernet er:

1. Skøyenåsen i Lunner kommune, Akershus fylke
2. Festningen i Flå kommune, Buskerud fylke (utvidelse)
3. Prestehesten i Aurskog-Høland kommune, Akershus fylke (utvidelse)
4. Skotta i Bærum kommune, Akershus fylke (utvidelse)

1.1 Hjemmelsgrunnlag

Områdene foreslås vernet i medhold av naturmangfoldloven § 34 og § 62.

Områdene foreslås vernet som naturreservat, jf. naturmangfoldloven § 37. Vilkåret for å kunne opprette et naturreservat etter naturmangfoldloven § 37 er at arealet enten inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt naturtype, på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst eller har særskilt naturvitenskaplig verdi.

Naturreservatene skal bidra til bevaringsmålene i naturmangfoldloven § 33, blant annet bokstavene *a (variasjonsbredden av naturtyper og landskap)*, *b (arter og genetisk mangfold)*, *c (truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter)*.

Verneområdene skal bidra til å oppfylle flere nasjonale mål som:

- *Eit representativt utval av norsk natur skal bevarast for kommande generasjonar.*
- *Økosystema skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester.*
- *Ingen trua arter og naturtyper skal utryddast, og utviklinga til truga og nær truga arter og naturtyper skal betras.*

Opprettelse av verneområdene bidrar til å nå internasjonale mål og forpliktelser, bl.a. nedfelt i konvensjonen for biologisk mangfold artikkel 8 om et sammenhengende verneområdenettverk, jf. også naturmangfoldloven § 33 bokstav g.

Ved å verne disse naturområdene mot ulike typer inngrep, gir verneområdene også et positivt bidrag til det nasjonale og internasjonale målet om å stanse tapet av naturmangfold, jf. naturmangfoldloven § 33 bokstav a, b og c.

Områdene vil bidra til å oppfylle det nasjonale målet vedtatt av Stortinget om 10 % vern av skog.

1.2 Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget

Område	Verneverdi og mangeloppgjørelse	Påvirkningsfaktorer
Skøyenåsen	Området bidrar i meget stor grad til oppfyllelse av viktige mangler i skogvernet. Området dekker generelle mangler som rike skogtyper, lavlandsskog, internasjonale ansvarsskogtyper (kalkfurskog) og viktig arts mangfold. Av høyt prioriterte skogtyper og ansvarsskogtyper inngår blant annet kalkgranskog, kalkfurskog, høgstaudeskog og rik sumpskog. Innenfor det foreslåtte verneområdet er det registrert 66 ulike rødlistede arter, hvorav de aller fleste er sopp. Dette er ett av de høyeste antall rødlistede sopparter som er kartlagt i kalkbarskog i Norge. Skøyenåsen omfatter store deler av ett av de største og rikeste kalkbarskogområdene på Hadeland, og vil bidra til økologisk nettverk da det ligger i nærhet av to eksisterende verneområder med kalkgranskog.	Skogbruk, friluftsliv, undervisning og, mineralreserve.
Festningen	Området vil i middels grad bidra til inndekking av mangler i skogvernet. Det dekker mangler knyttet til ivaretagelse av biologisk gammel skog, særlig gammel granskog. Det er flere ravinepregede bekkekløfter nedover lia med fragmenter av høgstaudegranskog. Området bidrar til å gi et nettverk av vernet skog i Vassfaret.	Skogbruk
Prestehøsten	Utvidelsesområdet vil bidra med tilsvarende verneverdier som for eksisterende naturreservat. De viktigste verdiene er knyttet til biologisk gammel barskog. Det er en del eldre trær med granskog opp mot 200 år og furu opp mot 300 år. Det er registrert flere arter i området som er sjeldent å finne i denne regionen. Dette gjelder lavarter knyttet til osp og gran i fuktigere miljøer, og av insekter knyttet til furu på varme og tørre rygger. Det er også gjort funn av flere rødlistearter. Området vil kunne bidra til å oppfylle mangler i skogvernet knyttet til lavlandsskog og biologisk gammel skog. I tillegg vil en utvidelse her gi større areal og mer variasjon i eksisterende reservat.	Skogbruk og friluftsliv
Skotta	Naturreservatet ligger nordvest på Fleskumåsen. Berggrunnen består av kalkrike, sedimentære bergarter fra kambrosilur. Skotta naturreservat omfatter en velutviklet edellauvskog av typen alm-lindeskog med hegg.	Skogbruk

	<p>Nord for Skotta og i utvidelsesområdet er det ca. 34 dekar svært viktig kalkedelløvskog av typen kalkhasselskog. Hassel er dominerende treslag, med et glissent øvre sjikt av bjørk og furu. På vestsiden av ryggen er det innslag av alm og lind. Gran og andre boreale treslag forekommer spredt. Denne naturtypen ligger i landskapsvernområdet fra før, men verneforskriftene for landskapsvernet gir begrenset beskyttelse for enkeltrær, og det vil dermed være positivt hvis hele denne naturtypen legges til naturreservatet. De kartlagte naturverdiene er ikke avhengig av skjøtsel for å opprettholdes og videreutvikles. Videreutvikling av gamle trær og død ved krever at hogst ikke gjennomføres.</p> <p>Totalt sett vurderer Statsforvalteren at tilbudsområdet vil kunne bidra til å oppfylle manglene i skogvernet knyttet til lavereliggende skog, kalkinnhold og bonitet og at området kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven.</p>	
--	---	--

De foreslåtte verneområdene inkluderer viktige naturtyper og et stort antall truede og nær truede arter. I flere av områdene finnes rødlistede naturtyper som vil bidra til å fylle mangler i vernet, samtidig vil de bidra til å bevare trua og nær trua arter.

Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i verneforslagene er innhentet fra Artskart, Narin, Naturbase og SkogAnalyse.

Vern av områdene bidrar til å redusere de negative effektene av klimaendringene, gjennom å sikre et nettverk av viktige leveområder for naturmangfoldet i norske økosystem. De foreslåtte verneområdene har stor variasjon og rikt artsmangfold. Slike områder er robuste mot endringer i klimaet og bidrar til langsiktig bevaring av artsmangfoldet og opprettholdelse av de økosystemtjenester skogen gir. Vern av områdene vil bidra til langsiktig binding av karbon. Det meste av skogen i denne tilrådingen er gammel barskog, som ifølge rapporten Skogvern som klimatiltak (NINA rapport 752) har det største karbonlageret per arealenhet i levende biomasse. Etter figur 1 i den samme rapporten kan den gjennomsnittlige karbonmengden i levende biomasse i skog som blir vernet, estimeres til å være om lag 70 tonn karbon per hektar.

De viktigste påvirkningsfaktorene på verneverdiene i områdene som foreslås vernet er listet opp i tabellen over. Vern av de foreslåtte områdene skal gjennom bestemmelser om slike tiltak sikre arealer med viktige vernekvaliteter og bidra til dekning av viktige mangler i skogvernet. Områdene vil bidra til langsiktig og effektiv bevaring av truede naturtyper og levested for at stort antall truede arter, og dermed redusere den samlede belastningen på arter som har risiko for å dø ut.

Verneforskriftene åpner for at flere pågående aktiviteter kan videreføres. Tiltak som isolert sett vurderes å ha liten betydning for verneformålet, kan i sum og over tid medvirke til at verneverdiene forringes. For enkelte aktiviteter vil det derfor i tråd med prinsippene om samlet belastning være

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

restriksjoner, slik at naturverdiene får en økt beskyttelse. Dette er også i tråd med prinsippene om miljøforsvarlige teknikker og lokalisering, samt miljøforringer betaler der hvor det ut fra hensynet til verneverdiene er fastsatt bestemmelser om blant annet ferdsel og infrastrukturtiltak. Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i områdene vil de aktivitetene som i henhold til verneforskriftene kan videreføres, med liten grad av sannsynlighet ha vesentlig negativ innvirkning på disse artene, naturtypene og landskapselementene. Vernebestemmelsene tillater likevel ikke vesentlige inngrep i områdene.

Statsforvalteren vurderer det slik at vernet med stor grad av sannsynlighet vil føre til en positiv utvikling for artene og naturtypene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Statsforvalteren anser at kunnskapsgrunnlaget er i tråd med kravet i naturmangfoldloven § 8. Statsforvalteren har ut fra en føre-var-tilnærming i verneforslaget vektlagt muligheten for flere påvirkninger av samme slag, eller en kombinasjon av flere ulike påvirkningsfaktorer (samlet belastning). Det foreligger ellers etter Statsforvalterens oppfatning tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet, påvirkningsfaktorer og effekten av vernet. Føre-var-prinsippet tillegges derfor ikke ytterligere vekt i denne saken.

For nærmere beskrivelse av verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget, jf. naturmangfoldloven kapittel II, vises det til omtalen av det enkelte verneområde i kapittel 6.

Dersom områdene ikke vernes, vil det være andre sektorlover som regulerer arealbruken fremover og som skal ivareta hensynene til biologisk mangfold.

1.3 Andre interesser

Kraft og energi:

Det går kraftledninger i følgende område:

- Skøyenåsen

Følgende område grenser til kraftledningstrasé:

- Skøyenåsen

Ingen av områdene grenser til regulert vassdrag.

Det er ikke registrert kraftpotensial (digitalt småkraftpotensial) innenfor noen av områdene.

Mineral

Det er registrert mineralforekomster innenfor følgende område:

- Skøyenåsen

1.4 Planstatus

Arealene i denne verneplanen er i all hovedsak avsatt som LNFR-områder i de respektive kommunenes kommuneplaner. Unntaket er:

- Skøyenåsen – noe er Offentlig tjenesteyting, Fremtidig spredt boligbebyggelse og Naturområde.
- Skotta – Det meste av utvidelsesområdet er allerede vernet som Kolsås-Dælivann landskapsvernområde, fra 1978. Det utvidete området utenfor landskapsvernområdet har en eldre reguleringsplan fra 1977 uten planbestemmelser.

2. SAKSBEHANDLING

2.1 Saksbehandlingsprosesser

Navn	Tilbud	Oppstart	Høring	Eierform
Skøyenåsen	2020-2023	14.03.2024	03.05.2024	Privat og kommunal
Festningen	Mars 2023	14.03.2024	03.05.2024	Privat
Prestehesten	Desember 2020	14.03.2024	03.05.2024	Privat
Skotta	2023	14.03.2024	03.05.2024	Kommunal

2.2 Forholdet til utredningsinstruksen

Verneforslagene er utarbeidet i henhold til utredningsinstruksen. I kapittel 1 og 2 begrunnes verneforslagene på overordnet nivå og sammenhengen med nasjonale og internasjonale mål om å ta vare på et utvalg av norsk natur belyses. Videre omtales kort hva som eventuelt skjer med verneverdiene hvis vernet ikke gjennomføres og hvilke virkemidler som eventuelt kan være relevante. I kapittel 5 vurderes samfunnsnyttene av verneforslagene på et overordnet nivå, sammen med økonomiske og administrative konsekvenser. I kapittel 6 omtales og vurderes generelle kommentarer og konkrete merknader til verneforslag for de enkelte områder fra berørte parter, myndigheter og interessegrupper. Etter avveininger mellom områdenes verneverdier og andre samfunnsinteresser er det underveis i verneprosessen foretatt endringer i vernebestemmelser og avgrensning for verneforslagene.

Gjennomføringen i henhold til rundskriv T-2/15 om saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen har medført inkluderende prosesser som sikrer en vellykket gjennomføring.

Gjennom verneplanprosessen er det foretatt en avveining mellom verneinteresser og andre bruker- og samfunnsinteresser. Verneforslaget er også i størst mulig grad tilpasset de ulike brukerinteressene i området. Kravene i naturmangfoldloven § 14 er dermed oppfylt.

3. VIKTIGE ENDRINGER UNDER BEHANDLINGEN AV VERNEPLANEN

3.1 Navn

Det er under høringene ikke kommet innspill som foreslår endring av navn for noen av områdene. Skrivemåten for verneforslagene tilrås slik som ved høringen.

3.2 Avgrensning

Det er gjennomført endringer i avgrensninger for flere av områdene etter høring. Stort sett er dette snakk om mindre tilpasninger. I forslaget for Festningen er det tatt ut et areal på 159 dekar. Se mer detaljert beskrivelse av dette for hvert enkelt område i kapittel 6.

3.3 Verneforskriftene

Det er etter høringen gjort endringer i flere av forslagene til verneforskrifter. Se mer detaljert beskrivelse av dette for hvert enkelt område i kapittel 6.

4. OPPHEVING OG ENDRING AV TIDLIGERE VERNEVEDTAK

Ett eksisterende vernevedtak foreslås opphevet og erstattet med en ny forskrift. Det gjelder:

- *Forskrift 28.06.1985 nr. 1365 om vern av Festningen naturreservat, Flå kommune, Buskerud*

To eksisterende vernevedtak foreslås endret som følge av den nye verneplanen:

- *Forskrift 11.12.2015 nr. 1515 om vern av Prestehesten naturreservat, Aurskog-Høland kommune, Akershus*
- *Forskrift 06.11.2023 nr. 1779. Forskrift om vern av Kolsås-Dælivann landskapsvernområde med plante- og fuglelivsfredninger og fire naturreservater i Bærum kommune, Viken*

5. FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

5.1 Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser

Områdene er i kommunenes arealplaner i hovedsak avsatt til Landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområder (LNFR-områder). Kartlegginger av områdenes naturverdier er gjennomført som del av verneplanprosessen. I noen tilfeller er eksisterende data brukt som utgangspunkt for vurdering av verneverdi. Bruksinteresser er klarlagt gjennom høring av verneforslag og annen kontakt med berørte parter.

Eiendommene med forslag til utvidelse av Skotta naturreservat eies av Bærum kommune og kommunen har tilbudt området til vern. Dette var som en direkte følge av at landskapsvernområdet ble redusert i 2023 – som var nødvendig for å realisere planlagt høydebasseng øst for Kolsåsbakken i nordre del av landskapsvernområdet. Denne grenseendringssaken ble sendt på høring og gjennomført i 2023. Forslag om utvidelse av Skotta naturreservat er fremsatt fra grunneier Bærum kommune som et kompensierende tiltak. Utvidelsen av Skotta vil dermed ikke utløse krav om erstatning fra grunneier Bærum kommune. Selv om utvidelsen av Skotta følger som en konsekvens av grenseendringen til landskapsvernområdet, er det en egen verneprosess knyttet til utvidelsen av Skotta. Dette skyldes de formalkravene som gjelder ved opprettelse eller utvidelse av verneområder.

Vernet av områdene vil begrense de fremtidige mulighetene for bl.a. skogbruk, jordbruk, mineralutvinning regulering av vassdrag, nedbygging og annen omdisponering fra natur til andre formål. Det er ellers i verneplanprosessen lagt vekt på å imøtekomme andre interesser gjennom avgrensning og forskriftsutforming.

Statsforvalteren mener at verneforslaget slik det nå foreligger har små negative konsekvenser. Samlet sett vurderer Statsforvalteren det slik at de samfunnsøkonomiske konsekvensene av vernet vil være positive på sikt. Forslaget vil sikre natur som har en positiv samfunnsnytte, selv om denne ikke kan verdsettes. Forslaget vil samtidig bidra til oppfyllelse av nasjonale og internasjonale

forpliktelser om å ivareta naturmangfoldet. Verneforslagene vil også sikre viktige områder for friluftsliv.

5.2 Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser

De største kostnadene som følge av etableringen av verneområdene vil være utgifter til forvaltning og skjøtselstiltak for å opprettholde verneverdiene. I tillegg kan det kunne være behov for å restaurere natur i deler av områdene.

Enkelte steder er det granplantefelt innenfor verneforslagene. Disse vil normalt restaureres ved fri utvikling, eventuelt kan det være aktuelt med skjøtselstiltak som fremskynder prosessen mot en mer naturlig skogdynamikk.

5.3 Avveining skogvern - skogbruk

Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet fikk den 1. juli 2020 i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet å utrede forvaltningstiltak knyttet til skogvern og konsekvenser for avvirkningen og skognæringens bidrag til det grønne skiftet. I rapport M-2007-2021 har direktoratene foreslått retningslinjer for avveininger.

I oppdrag fra Klima- og miljødepartementet datert 8.11.2021 ba Klima- og miljødepartementet om at forslaget iverksettes, med noen mindre justeringer. For privateid skog skal forslaget iverksettes for områder der det mottas tilbud etter 1. februar 2022, og ved vern av offentlig eid grunn for områder der det meldes oppstart fra og med samme dato.

I denne verneplanen skal det gjøres avveining for Skøyenåsen, Festningen og Skotta.

Prestehesten utv. er tilbudt for frivillig vern av grunneierne før 1. februar 2022 og omfattes derfor ikke av oppdraget fra Klima- og miljødepartementet.

Avveininger for Skøyenåsen, Festningen og Skotta ligger vedlagt denne tilrådingen.

Betydning for vern	Har	V1	V1S7	V1S6	V1S5	V1S4	V1S3	V1S2	V1S1 ¹⁾
		V2	V2S7	V2S6	V2S5	V2S4	V2S3	V2S2	V2S1 ¹⁾
		V3	V3S7	V3S6	V3S5	V3S4	V3S3	V3S2	V3S1
	Kan få	V4	V4S7	V4S6	V4S5	V4S4	V4S3	V4S2	V4S1
		V5	V5S7	V5S6	V5S5	V5S4	V5S3	V5S2	V5S1
		V6	V6S7	V6S6	V6S5	V6S4	V6S3	V6S2	V6S1
	Har mindre	V7	V7S7	V7S6	V7S5	V7S4	V7S3	V7S2	V7S1
			S7	S6	S5	S4	S3	S2	S1
			Har mindre	Kan få			Har		
			Betydning for tømmer tilgangen						

Figur 1 Matrise for områdets betydning for tømmer tilgangen og betydning for vern. Grønne områder angir områder hvor vern skal prioriteres fremfor skogbruk, røde ruter angir at tømmer tilgangen skal prioriteres fremfor vern og gult felt angir områder som må vurderes nærmere av Statsforvalter.

Betydning for tømmer tilgangen vurderes for det areal som er tilbudt, mens betydning for vern vurderes for verneverdig areal innenfor tilbudet. Samtlige av de områder som nå foreslås for vern

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

ligger innenfor de kategorier som skal prioriteres for vern (grønne ruter). Gjennom verneplanprosessen er det gjort tilpasninger mot skogbruksinteresser og andre interesser.

Område	Betydning for vern og tømmertilgang	Tilbudt areal	Foreslått for vern
Skøyenåsen	S1V1	524	512
Festningen	S3V2	1 532	1373
Skotta	S4V1	85	85
Totalt		2141	1970

5.4 Forvaltningsmyndighet

Aktuelle kommuner skal gjennom høringsprosessen gi tilbakemelding på om de ønsker å få tildelt forvaltningsmyndighet for nye verneområder i tråd med gjeldene politikk på området.

Forvaltningsmyndigheten fastsettes gjennom forskriften når områder vedtas vernet.

Statsforvalteren har gjennom høringen bedt kommunene vurdere om de ønsker forvaltningsmyndighet for sine områder og gi oss beskjed dersom de ønsker det. Ingen av kommunene har gitt tilbakemelding på dette. Ingen av kommunene har i dag forvaltningsmyndighet for sine verneområder.

6. Beskrivelse av det enkelte område med merknader

6.1 Skøyenåsen, Lunner kommune

Totalareal 512 dekar.

Skogareal totalt 457 dekar.

Produktiv skog 452 dekar.

Skøyenåsen ligger nordvest i Lunner kommune, litt vest for Lunner barneskole. Verneforslaget består av to delområder adskilt av veien Grindvollinna.

Verneformål og særskilte verneverdier:

Formålet med vern av området er å bevare et område med en relativt stor, variert og velutviklet kalkbarskog i tillegg til to rike, velutviklede kalksjøer. Videre er formålet å bevare et område som inneholder sjeldne, sårbare og truede arter, deriblant et stort mangfold av jordboende sopparter og kransalger. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Området er kalkrikt, grunnlendt og består hovedsakelig av grandominert, moserik kalkbarskog, men inkluderer også den største kalkfuruslogen i Lunner. Helt i øst er et område med kalkrik løvskog dominert av gråor, osp og bjørk. Innenfor området ligger også to kalk-/kransalgesjøer, med tilhørende kantsone bestående av kalkrik myr- og sumpskogsmark. Kalksjøene er en utvalgt naturtype. Lokalitetene innenfor verneforslaget er gitt A-verdi etter DN13-metodikk og har registrert forekomst av til sammen fem ulike rødlistede kransalgearter.

Den nordlige delen av Skøyenåsen, fra åsryggen og ned til kalksjøene, er relativt upåvirket av hogst med gamle trær og mye dødved. Skogen for øvrig er preget av tidligere beite og plukkhogst, noen arealer er også yngre og mer ensaldret. Likevel er naturverdiene svært høye som følge av godt utviklet og variert kalkbarskog og en usedvanlig artsriksom, særlig i form av rødlistede og sterkt spesialiserte kalkbarskogsopper. Innenfor det foreslåtte verneområdet er det registrert 66 ulike rødlistede arter, hvorav de aller fleste er sopp. Dette er ett av de høyeste antall rødlistede sopparter som er kartlagt i kalkbarskog i Norge. De to nedlagte kalkbruddene har velutviklet kalkbruddtilknyttet vegetasjon, med spesielt mye orkidéer.

I forbindelse med kalkskogprosjektet i 2018 ble det vurdert at området har høy verneverdi (***) og høy mangeloppfyllelse. Verneforslaget inkluderer mye av det samme arealet som ble kartlagt, selv om kartleggingsområdet var noe større. De viktigste kjerneområdene inngår i verneforslaget. Ifølge kartleggingsrapporten ville området fått ****-verdi dersom større arealer av eldre, ikke-flatehogd skog var intakt.

Området har stor verdi som økologisk nettverk. Det ligger i nærhet av to eksisterende verneområder med kalkgranskog, og kartlegger har uttrykt at Skøyenåsen hadde uventet høy artsriksom av kalkbarskogsopper sett opp mot det man normalt kunne ha forventet med tanke på mye av skogens alder og tilstand.

Verneforslaget for Skøyenåsen omfatter store deler av ett av de største og rikeste kalkbarskogområdene på Hadeland. Det bidrar i meget stor grad til oppfyllelse av generelle mangler som rike skogtyper, lavlandsskog, internasjonale ansvarsskogtyper (kalkfuruskog) og viktig artsmangfold. Av høyt prioriterte skogtyper og ansvarsskogtyper inngår blant annet kalkgranskog, kalkfuruskog, høgstaudeskog og rik sumpskog.

Inngrepsstatus og andre interesser:

Bruksinteressene i verneområdet er i hovedsak knyttet til skogsdrift, friluftsliv og undervisning.

Arealet Lunner kommune har tilbudt for vern ligger på samme eiendom som Lunner barneskole. Hele denne eiendommen er i kommuneplanen avsatt til Offentlig tjenesteyting. Et lite område av gnr. 101 bnr. 1 er avsatt til Fremtidig spredt boligbebyggelse. Nyborgtjern og Valborgtjern har arealformål naturområde. Det er en rekke hensynssoner for naturmiljø over hele området, disse er i stor grad overlappende med naturtypeavgrensinger etter DN-håndbok 13. Ingen områder innenfor eller tilgrensende verneforslaget er detaljregulert eller omfattes av foreslåtte/igangsatte planprosesser.

Det er ikke registrert kulturminner innenfor verneforslaget, men det ligger en gammel murbygning på den ene åsen. Denne skal ha vært en lyttepost under krigen, men masten er tatt ned. Det er også rester av to gamle kalkbrudd – ett sør for Valborgtjern og ett øst for Askildsrud – hvor noe av det smalsporede banelegemet også er bevart. Lunner kalkverk gikk konkurs i 1967. Begge er i NGUs kartdatabase registrert som nedlagte dagbrudd og regnes nå som mineralreserve (kalk) med liten betydning. Det er ikke registrert forekomster av grus og pukk eller av andre mineraler.

Det er tinglyst et dokument fra 1955 om senkning av Valborgtjern med tilhørende forpliktelse til å «holde anlegget ved like i planmessig stand i samsvar med offentlige forskrifter». Dette er antatt å ha tilknytning til fylkesvei 2278, men Akershus fylkeskommune har til høringsaken ikke uttalt seg om hvorvidt de anser at denne avtalen fortsatt er relevant.

Sammendrag av høringsuttalelsene:

Skøyenåsen var på høring sammen med Prestehesten, Skotta og Festningen. Høringsinnspillene og liste over høringsparter, samt uttalelser ved varsel om oppstart som angår energi- eller mineralinteresser er vedlagt i sin helhet i vedlegg 3.

Det kom inn totalt 12 uttalelser til områdene som var på høring, av disse var det 8 som var relevante for Skøyenåsen. Et sammendrag av disse samt relevante innspill fra varsel om oppstart gjengis under her:

Akershus og Oslo Orienteringskrets ønsker følgende bestemmelse om orienteringsaktivitet i alle nye verneområder: *Turorientering og orientingsløp er tillatt forutsatt at det er gjennomført årlig kontakt med forvaltningsmyndigheten hvor omfang, område og tidspunkt for aktivitetene drøftes.*

Alv Reidar Dale eier en fritidseiendom inntil verneforslaget ved Skøyenåsen. Han vil beholde kjøreveien fra Askersrudvegen og inn til sin eiendom, kunne vedlikeholde og utbedre gjerde og grunder rundt sin eiendom samt kunne utbedre turveien til og fra eiendommen sin. Han ønsker tilbakemelding på dette.

Bane Nor har ingen merknader.

Direktoratet for mineralforvaltning viser til sin uttalelse til oppstartsmeldingen for Skøyenåsen, hvor de ba om en redegjørelse for vernets påvirkning på tilgangen til å ta ut mer kalkstein fra karbonatmineralreserven knyttet til de to nedlagte kalkbruddene innenfor verneforslaget. I høringsdokumentene er det redegjort for at vern vil hindre ytterligere uttak, og direktoratet har ingen ytterligere merknader.

Glitre Nett opprettholder sine merknader til oppstartsmeldingen: det må sikres rett til drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende energi- og nettanlegg, inkludert nødvendig bruk av motorkjøretøy, og dette må kunne gjøres uten at det må søkes om dispensasjon fra vernebestemmelsene.

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Statens vegvesen har ingen merknader.

NVE uttaler at standardbestemmelser for energi- og kraftanlegg er inkludert i forskriften og de kan ikke se at det er noen gjenstående konflikter her.

Statnett har ingen merknader.

Statsforvalterens kommentarer:

Statsforvalteren tar uttalelsene fra Bane Nor, Direktoratet for mineralforvaltning, Statens vegvesen, NVE og Statnett til orientering.

Orienteringsaktivitet: Vi har benyttet standard forskriftsmal fra Miljødirektoratet.

Forvaltningsmyndigheten skal kunne ha kontroll med aktivitet i verneområdet, og ha en mulighet for å stille vilkår til gjennomføring av aktiviteter og tiltak i området. Utsetting av turposter, kjentmannsposter, turorientering mv. kan rammes av forbudet mot midlertidige innretninger. Det følger av forskriftsmalen at det kan tas inn særskilt unntak for dette. I Skøyenåsen ønsker vi dialog om hvilke midlertidige innretninger som settes ut, og ønsker søknad om utsetting av dette. Vi mener videre at det er krevende å etterleve en bestemmelse som knytter opp til årlig kontakt mellom arrangører av ulike arrangementer. Vi har derfor bare benyttet denne bestemmelsen i noen få områder der det allerede er etablert orienteringsaktivitet. Verneforskriftens bestemmelser må åpne for å kunne stille vilkår, og det må da være et vedtak/tillatelse. Vi ønsker at arrangører setter seg inn i regelverket i det aktuelle området og tar kontakt med forvaltningsmyndigheten ved behov for tillatelse eller veiledning.

Adkomst til fritidseiendom: Adkomstveien til fritidseiendommen gnr. 101 bnr. 23 berøres ikke av verneforslaget.

Vedlikehold av gjerde, grind og tursti: Vedlikehold av eksisterende gjerder og stier er inkludert som et generelt unntak fra vernebestemmelsene (§ 4) i forskriftsforslaget. Eventuelle oppgraderinger utover standarden på vernetidspunktet vil falle innunder tiltak som krever søknad om dispensasjon, dersom gjerdet/grinden/stien ligger innenfor verneområdet. Når det gjelder fritidseiendommen gnr. 101 bnr. 23 ligger den utenfor det foreslåtte verneområdet, med en liten strekning hvor verneområdets grense sammenfaller med eiendomsgrensen mot gnr. 101 bnr. 23.

Nettanlegg: Standardbestemmelser for energi- og kraftanlegg er inkludert i forskriften. Vi viser også til NVEs uttalelse.

Endringer siden høring

Navn

Statsforvalteren tilrår navnet Skøyenåsen naturreservat, som ved høringen.

Avgrensing

Statsforvalteren tilrår avgrensingen som i høringsforslaget.

Verneforskrift

§ 4 d er endret. «Vedlikehold av eksisterende bygninger, traktorveier og stier i henhold til standard på vernetidspunktet» er endret til «vedlikehold av eksisterende bygninger, gjerder, traktorveier og stier i henhold til standard på vernetidspunktet».

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

§ 7 d er endret. «Oppsetting og vedlikehold av nye gjerder» er endret til «Oppsetting av nye gjerder».

Statsforvalterens tilråding:

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat med endring i verneforskrift som beskrevet.

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat med vernekart i samsvar med høringsforslaget.

6.2 Festningen (utv.), Flå kommune

Totalareal 1 373 dekar.

Skogareal totalt 1 255 dekar.

Produktiv skog 860 dekar.

Verneforslaget ligger i Vassfaret, innenfor Vassfaret og Vidalen landskapsvernområde. Det eksisterende Festningen naturreservat ligger oppe i den nordvendte lia sør for AuOrdalsfjorden. Nå foreslås en utvidelse på vestsiden av naturreservatet. Verneforslaget strekker seg fra Busandvegen sør for Aurdalsfjorden og opp til skoggrensa, om lag 580 - 1000 moh. Skogen domineres av gran, med noe innslag av furu og bjørk.

Verneformål og særskilte verneverdier:

Formålet med forskriften er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av eldre granskog med verdier knyttet til gamle trær og død ved. Av spesiell verdi er de mange bekkekløftene med innslag av høgstaudegranskog.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

De viktigste naturverdiene er knyttet til den gamle granskogen med funksjon for truede arter knyttet til gamle trær og kontinuitet. Øverst i lia finner vi den eldste skogen med gode forekomster av død ved og større kontinuitet. Lengre nede i lia er skogen mer påvirket, men her er det høy bonitet, og frodige forekomster av høgstaudegranskog finnes i mosaikk med andre fattigere vegetasjonstyper. Det er registrert fem rødlistede arter. De karakteristiske ravinene bidrar til økt variasjon og spennvidde i livsmiljøer, og de fuktige miljøene gir grunnlag for rik karplanteflora og lungeneversamfunn knyttet til boreale løvtrær.

Verneforslaget bidrar med hele gradienten av skog fra dalbunnen til tregrensa, og bidrar med vesentlige nye verneverdier til Festningen naturreservat. Videre inngår det i et nettverk av naturreservat i Vassfaret.

Området dekker mangler i skogvernet knytta til ivaretagelse av biologisk gammel skog, særlig granskog. Den nederste delen av lia består for det meste skog med høy bonitet. Totalt sett vurderer Statsforvalteren at tilbudsområdet vil kunne bidra til å oppfylle manglene i skogvernet og kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven.

Inngrepsstatus og andre interesser:

Bruksinteressene i verneforslaget er i hovedsak knyttet til skogsdrift. Det går ingen stier eller skiløyper gjennom området, men det er en del friluftsliv i Vassfaret, særlig langs veier og langs vassdraget i dalbunnen. Vernegrensa i nord er lagt 7 meter fra skogbilveien Busandveien. Det er ingen bygninger eller andre tekniske installasjoner i verneforslaget.

I NGUs kartdatabase er det ikke registrert forekomst av grus og pukk eller av mineraler, og heller ingen bergrettigheter.

I utvidelsesforslaget er det noe planta skog, dette kan restaureres ved fri skjøtsel.

Det er ingen registrerte kulturminner innenfor verneforslaget, men Vassfaret er av Riksantikvaren registrert som kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse. Kulturverdiene er en del av verneformålet for Vassfaret og Vidalen landskapsvernområde, men kulturverdiene vil ikke være en del av verneformålet for det foreslåtte naturreservatet.

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Arealet i verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde samt reindrift (LNFR).

Sammendrag av høringsuttalelsene:

Festningen var på høring sammen med Skøyenåsen, Prestehesten og Skotta. Høringsinnspillene og liste over høringsparter, samt uttalelser ved varsel om oppstart som angår energi- eller mineralinteresser er vedlagt i sin helhet i vedlegg 3.

Det kom inn totalt 12 uttalelser til områdene som var på høring, av disse var 7 relevante for Festningen. Et sammendrag av disse samt relevante innspill fra varsel om oppstart gjengis under her:

Bane Nor har ingen merknader.

Statens vegvesen har ingen merknader.

Statnetts anlegg eller planer berøres ikke og de har ingen merknader.

NVE ser ingen konflikt med energiinteresser i Festningen (utv.).

Glitre Nett blir ikke berørt av verneforslaget for Festningen (utv.).

Direktoratet for mineralforvaltning viser til sin uttalelse til oppstartsmeldingen der de sier at de ikke kan se at verneforslaget for Festningen (utv.) vil få følger for registrerte forekomster av mineralske ressurser, bergrettigheter eller masseuttak i drift. De har derfor ingen merknader.

Akershus og Oslo Orienteringskrets ønsker følgende bestemmelse om orienteringsaktivitet i alle nye verneområder: *Turorientering og orienteringsløp er tillatt forutsatt at det er gjennomført årlig kontakt med forvaltningsmyndigheten hvor omfang, område og tidspunkt for aktivitetene drøftes.*

Statsforvalterens kommentarer:

Statsforvalteren tar merknadene fra Bane Nor, Statens vegvesen, Statnett, NVE, Glitre Nett og Direktoratet for mineralforvaltning til orientering.

Orienteringsaktivitet: Vi har benyttet standard forskriftsmal fra Miljødirektoratet.

Forvaltningsmyndigheten skal kunne ha kontroll med aktivitet i verneområdet, og ha en mulighet for å stille vilkår til gjennomføring av aktiviteter og tiltak i området. Utsetting av turposter, kjentmannsposter, turorientering mv. kan rammes av forbudet mot midlertidige innretninger. Det følger av forskriftsmalen at det kan tas inn særskilt unntak for dette. I Festningen ønsker vi dialog om hvilke midlertidige innretninger som settes ut, og ønsker søknad om utsetting av dette. Vi mener videre at det er krevende å etterleve en bestemmelse som knytter opp til *årlig* kontakt mellom arrangører av ulike arrangementer. Vi har derfor bare benyttet denne bestemmelsen i noen få områder der det allerede er etablert orienteringsaktivitet. Verneforskriftens bestemmelser må åpne for å kunne stille vilkår, og det må da være et vedtak/tillatelse. Vi ønsker at arrangører setter seg inn i regelverket i det aktuelle området og tar kontakt med forvaltningsmyndigheten ved behov for tillatelse eller veiledning.

Endringer siden høring

Navn

Statsforvalteren tilrår navnet Festningen som i høringsforslaget.

Avgrensing og kart

Etter høringen er arealet mellom Aurdalsfjorden og Busandvegen, om lag 159 dekar, trukket ut av verneforslaget etter ønske fra grunneier. Det er ikke viktige naturverdier knyttet til dette arealet.

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Verneforskrift

I og med at Busandvegen blir liggende utenfor verneforslaget, er punktene som omhandlet denne veien tatt ut av forslaget til verneforskrift.

§ 4 d er tatt ut av forskriften (vedlikehold av eksisterende bilvei i henhold til standard på vernetidspunktet)

§ 5 b er endret. «Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom på eksisterende vei» er endret til «Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt»

§ 6 c er tatt ut av forskriften (motorferdsel på bilvei avmerket på vernekartet).

Statsforvalterens tilråding:

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat med endring i verneforskrift og vernekart som beskrevet.

6.3 Prestehesten (utv), Aurskog-Høland kommune

Totalareal 5 044 dekar (Utvidelse: 1 663 dekar)

Skogareal totalt 1 613 dekar.

Produktiv skog 1 599 dekar.

Prestehesten ligger nord for Tunnsjøen i Aurskog-Høland kommune mellom 200-350 moh., og utvidelsesforslaget grenser til eksisterende Prestehesten naturreservat i øst.

Verneformål og særskilte verneverdier:

Utvidelsesområdet vil bidra med tilsvarende verneverdier som for eksisterende naturreservat. Formålet i det eksisterende naturreservatet er å bevare et større område med sjelden og sårbar gammelskog med dets biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer og arter, samt områdets naturlige økologiske prosesser. Videre er formålet med naturreservatet å bevare et område med særskilt naturvitenskapelig verdi som et eksempel på denne type borealt taigaelement på Østlandet.

Området har med sin størrelse og preg av urørthet i en region som ellers er betydelig påvirket gjennom lengre tid med aktivt skogbruk, særlig betydning for biologisk mangfold. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand. Naturreservatet ansees som velegnet for å øke sin verneverdi gjennom fri utvikling.

Landskapet i utvidelsesforslaget ved Prestehesten er variert med nord-sørgående daler, små kløfter, åser og koller. Fattig vegetasjon dominerer, med mindre innslag av lågurt og svak lågurtskog i østlige deler. Området er barskogsdominert, med noe innslag av osp, bjørk og rogn. Halvparten av området er preget av hogst som ble gjennomført for omtrent 50 år siden. Resten av arealene har kvaliteter knyttet til gammel, solvarm furuskog og fuktig, ganske produktiv granskog. Det er en del eldre trær med granskog opp mot 200 år og furu opp mot 300 år, og en del av skogen må regnes som biologisk gammel. Arronderingen er god, og har god tilknytning til eksisterende naturreservat. Det er registrert flere arter i området som er sjeldent å finne i denne regionen. Dette gjelder lavarter knyttet til osp og gran i fuktigere miljøer, og av insekter knyttet til furu på varme og tørre rygger. Det er også gjort funn av flere rødlistearter.

Inngrepsstatus og andre interesser:

Bruksinteressene i verneforslaget er i hovedsak knyttet til skogsdrift og friluftsliv.

Det går en traktorvei nord-sør gjennom verneforslaget ved Prestehesten, i grensa mellom eksisterende vern og utvidelsesforslaget. Vi foreslår å legge denne traséen på vernekartet med bestemmelser som i eksisterende naturreservat. Det vil si at traktorveien kan vedlikeholdes, brukes til uttransport av felt vilt med traktor eller lett beltekjøretøy og til oppkjøring av skiløyper. Vi foreslår at man kan søke om nødvendig motorisert ferdsel på traktorveien i forbindelse med transport av utstyr og materialer til bruk og vedlikehold av plassen Tunnsjøbotn.

I eksisterende verneforskrift §6d er det en bestemmelse om at det er tillatt med motorisert ferdsel på eksisterende traktorvei fra Tunnsjøbotn i forbindelse med skogbruk som næring vest for reservatet. Ved vern av dette utvidelsesforslaget faller dette behovet bort, og vi foreslår å ta ut denne bestemmelsen fra verneforskriften.

Det går en gammel hestevei gjennom Bergtrongdalen. Grunneier ønsker å bevare denne i fremtiden i form av å holde den åpen/ryddet og eventuelt foreta enkle tiltak dersom nedbør eller andre forhold medfører skade. Ved behov for tiltak kan man benytte bestemmelsen under § 7 f:

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

«Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveger.»

I NGUs kartdatabase er det ikke registrert forekomst av grus og pukk eller av mineraler.

Det er ingen registrerte kulturminner innenfor verneforslaget.

Arealet i verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde samt reindrift (LNFR).

Sammendrag av høringsuttalelsene:

Prestehesten var på høring sammen med Skøyenåsen, Skotta og Festningen. Høringsinnspillene og liste over høringsparter, samt uttalelser ved varsel om oppstart som angår energi- eller mineralinteresser er vedlagt i sin helhet i vedlegg 3.

Det kom inn totalt 12 uttalelser til områdene som var på høring, av disse var det 6 som var relevante for Prestehesten. Et sammendrag av disse samt relevante innspill fra varsel om oppstart gjengis under her:

Bane Nor har ingen merknader.

Direktoratet for mineralforvaltning viser til sin uttalelse til oppstartsmeldingen der de sier at de ikke kan se at verneforslaget for Prestehesten (utv.) vil få følger for registrerte forekomster av mineralske ressurser, bergrettigheter eller masseuttak i drift. De har derfor ingen merknader.

Statens vegvesen har ingen merknader til noen av områdene som er foreslått.

Statnetts anlegg eller planer berøres ikke og de har ingen merknader.

NVE ser ingen konflikt med energiinteresser i Prestehesten (utv.) men registrerer at Elvias forespørsel om standardbestemmelser for energi- og kraftanlegg ble avvist. Det er ingen nettanlegg i Prestehesten.

Akershus og Oslo Orienteringskrets ønsker følgende bestemmelse om orienteringsaktivitet i alle nye verneområder: *Turorientering og orienteringsløp er tillatt forutsatt at det er gjennomført årlig kontakt med forvaltningsmyndigheten hvor omfang, område og tidspunkt for aktivitetene drøftes.*

Elvia AS har ikke anlegg innenfor Prestehesten naturreservat, men ber likevel om at standardbestemmelsene inkluderes her, da naturreservatet er innenfor nettselskapet sitt konsesjonsområde. Det er heller ikke planlagt noen konkrete fremtidige planer innenfor områdene. I verneplanens bestemmelser må det sikres rett til drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende nettanlegg. Dette gjelder også nødvendig bruk av motorkjøretøy for å utføre de nødvendige tiltak. Dersom det er etablert luftledninger innenfor verneområdet, må det også kunne utføres nødvendig skogrydding for sikker drift av luftledningen. Alle slike arbeider må kunne utføres uten at det må søkes dispensasjon fra vernebestemmelsene.

Elvia hadde også innspill ved varsel om oppstart i mars 2024. har ikke anlegg innenfor Prestehesten og det er heller ikke planlagt noen fremtidige anlegg her, men ber om at standardbestemmelsene inkluderes i verneforskriften likevel.

Statsforvalterens kommentarer:

Statsforvalteren tar merknadene fra Bane Nor, Statens vegvesen og Statnett til orientering.

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Nettanlegg: Unntaks- og dispensasjonsbestemmelser i verneforskriftene skal tilpasses til hva som finnes av anlegg ved vernetidspunktet og hvilke tiltak og aktiviteter som det kan være aktuelt å dispensere til innenfor naturreservatene. Medvirkning i verneplanprosessene er dermed viktig for å fange opp problemstillinger og tiltak som kan ha betydning for verneverdiene. Siden det ikke finnes eller er konkrete planer om nettanlegg innenfor Prestehesten er det ikke aktuelt å ta inn standardbestemmelsene knyttet til kraftlinjer/-anlegg. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften §8 og § 48 i Naturmangfoldloven kan benyttes for tiltak som man ikke kjente til eller kunne forutse ved vernetidspunktet.

Orienteringsaktivitet: Vi har benyttet standard forskriftsmal fra Miljødirektoratet.

Forvaltningsmyndigheten skal kunne ha kontroll med aktivitet i verneområdet, og ha en mulighet for å stille vilkår til gjennomføring av aktiviteter og tiltak i området. Utsetting av turposter, kjentmannsposter, turorientering mv. kan rammes av forbudet mot midlertidige innretninger. Det følger av forskriftsmalen at det kan tas inn særskilt unntak for dette. I Prestehesten ønsker vi dialog om hvilke midlertidige innretninger som settes ut, og ønsker søknad om utsetting av dette. Vi mener videre at det er krevende å etterleve en bestemmelse som knytter opp til *årlig* kontakt mellom arrangører av ulike arrangementer. Vi har derfor bare benyttet denne bestemmelsen i noen få områder der det allerede er etablert orienteringsaktivitet. Verneforskriftens bestemmelser må åpne for å kunne stille vilkår, og det må da være et vedtak/tillatelse. Vi ønsker at arrangører setter seg inn i regelverket i det aktuelle området og tar kontakt med forvaltningsmyndigheten ved behov for tillatelse eller veiledning.

Endringer siden høring

Navn

Statsforvalteren tilrår navnet Prestehesten som i høringsforslaget.

Avgrensing

Det er gjort små justeringer i grensa ved vannkant.

Etter ønske fra grunneier er det tegnet inn en ny traktorveistrekning på vernekartet siden høringen. Traktorveien kan Ovedlikeholdes i den standarden den har ved vernetidspunkt, brukes til uttransport av felt vilt med traktor (eller lignende kjøretøy) eller lett beltekjøretøy og til oppkjøring av skiløyper (med samme standard som på vernetidspunkt).

Verneforskrift

Det er ikke gjort noen endringer i verneforskriften siden høring.

Statsforvalterens tilråding:

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat med endring i vernekart som beskrevet.

6.4 Skotta (utv.), Bærum kommune

Totalareal 102 dekar, hvorav utvidelse på 85 dekar.

Skogareal totalt 84 dekar.

Produktiv skog 84 dekar.

Verneformål og særskilte verneverdier:

Skotta naturreservat på kun 17 dekar ble vernet i 1978 samtidig med vernet av Kolsås-Dælivann landskapsvernområde. Naturreservatet har ingen egen verneforskrift, men har egne regler for naturreservatet som ligger i verneforskriften for Kolsås-Dælivann landskapsvernområde. Formålet med naturreservatet er (utdrag): «å bevare spesielle naturtyper og geologiske formasjoner som bl.a. er av spesiell verdi for forskning og undervisning, idet ... Skotta naturreservat omfatter en edellauvskog av typen alm-lindeskog med hegg».

Eiendommene med forslag til utvidelse av Skotta naturreservat eies av Bærum kommune, og kommunen har tilbudt området til vern som en følge av at landskapsvernområdet ble redusert for å realisere planlagt høydebasseng øst for Kolsåsbakken i nordre del av landskapsvernområdet. Denne grenseendringssaken ble sendt på høring og gjennomført i 2023. Forslag om utvidelse av Skotta naturreservat er fremsatt fra grunneier Bærum kommune som et kompensierende tiltak siden størrelsen på landskapsvernområdet ble redusert. Utvidelsen av Skotta vil dermed ikke utløse krav om erstatning fra grunneier Bærum kommune. Selv om utvidelsen av Skotta følger som en konsekvens av grenseendringen til landskapsvernområdet, er det en egen verneprosess knyttet til utvidelsen av Skotta. Dette skyldes de formalkravene som gjelder ved opprettelse eller utvidelse av verneområder.

Naturreservatet ligger nordvest på Fleskumåsen. Berggrunnen består av kalkrike, sedimentære bergarter fra kambrosilur. Skotta naturreservat omfatter en velutviklet edellauvskog av typen alm-lindeskog med hegg.

Nord for Skotta og i utvidelsesområdet er det ca. 34 dekar svært viktig kalkedelløvskog av typen kalkhasselskog. Hassel er dominerende treslag, med et glissent øvre sjikt av bjørk og furu. På vestsiden av ryggen er det innslag av alm og lind. Gran og andre boreale treslag forekommer spredt. Denne naturtypen ligger i landskapsvernområdet fra før, men verneforskriftene for landskapsvernet gir begrenset beskyttelse for enkeltrær, og det vil dermed være positivt hvis hele denne naturtypen legges til naturreservatet. De kartlagte naturverdiene er ikke avhengig av skjøtsel for å opprettholdes og videreutvikles. Videreutvikling av gamle trær og død ved krever at hogst ikke gjennomføres.

I eksisterende Skotta naturreservat og videre øst og nord er det registrert ca. 52 dekar med naturtypen svært viktig kalkskog. Naturtypen utgjøres av kalkskog, men den ligger i grenseland mot rik blandingskog i lavlandet. Vegetasjonen er dominert av utformingene «kalklågurtskog».

I vest, i forbindelse med Skotta naturreservat og enkelte partier mot øst i den bratte skråningen, er det noe alm-lindeskog. Tresjiktet her er dominert av gran og gjerne med et velutviklet busksjikt av hassel. Furu er et vanlig innslag. Stedvis er innslaget av edelløvtrær stort med tre som ask, lønn og lind, spesielt langs skrenten i øst.

Noe av naturtypen ligger også øst for grensen til Kolsås Dælivann landskapsvernområde slik at noe av dette er skog uten noe vern fra før.

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Naturverdiene i området er vurdert til å være tilstrekkelig kjent og beskrevet og det henvises til www.naturbase.no.

Inngrepsstatus og andre interesser:

Vi er kun kjent med etablerte stier i området.

I NGUs kartdatabase er det ikke registrert forekomst av grus og pukk eller av mineraler innenfor utvidelsesforslaget.

Like nordøst, inntil og delvis innenfor forslaget til utvidet verneområde, er det et område med minst 24 rydningsrøyser, lave og mosegrodde. Vel halvparten består hovedsakelig av kastestein. Nærområdene som sådan har svært mange kulturspor og viser en svært lang kontinuitet av menneskelig bosetning.

Arealet i verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde samt reindrift (LNFR), og som grønnstruktur (turdrag).

Sammendrag av høringsuttalelsene:

Høringsinnspillene og liste over høringsparter, samt uttalelser ved varsel om oppstart som angår energi- eller mineralinteresser er vedlagt i sin helhet i vedlegg 3.

Akershus og Oslo Orienteringskrets: De viser til bestemmelse § 4 4. om ferdsel i verneforskriften for Kolsås-Dælivann landskapsvernområde. De ber om at bestemmelsen om orienteringsløp endres til "Turorientering og orienteringsløp er tillatt forutsatt at det er gjennomført årlig kontakt med forvaltningsmyndigheten hvor omfang, område og tidspunkt for aktivitetene drøftes." Denne formuleringen ønsker foreningen at kan tas inn i alle nye områder som vernes.

Bærum kommune: Kommunen er positiv til den foreslåtte utvidelsen, men har innspill knyttet til friluftsliv og avgrensning. De ber også om at arbeidet med å revidere verneforskriften for Kolsås-Dælivann landskapsvernområde prioriteres. Friluftsliv: Området er et mye brukt friluftsområde og det er behov for å se på verneforskriften på nytt, spesielt sykling, orientering og hundehold. Eksempelvis er orienteringsposter forbudt i naturreservatene og sykling er kun tillatt på veier i Kolsås-Dælivann landskapsvernområde. Ferdselsbegrensninger må være faglig godt begrunnet. Avgrensning: Må vurderes om 5 m buffer mot Dæliveien er tilstrekkelig pga. skråning hvor trærne vil lene seg mot veien. Må vurdere å enten ta ut gbnr. 24/16 eller ta inn i verneforskriften for Skotta at vedlikehold av randsone mot dyrkamarka er tillatt ref. gjeldende verneforskrift. I sørøst er grensen lagt helt inntil privat hage, det må vurderes å trekke vernegrensen noe unna for å forhindre fremtidige konflikter. Det kan se ut til at gbnr. 1/109 og 24/16 mangler i oppramsingen av hvilke eiendommer som berøres av utvidelsen.

Elvia AS: Elvia har lavspent luftledninger samt kabelanlegg innenfor det planlagt utvidede området for Skotta naturreservat, og vi ber her om at standardbestemmelsen drift og vedlikehold av strømmettet inkluderes i vernebestemmelsene. Det er heller ikke planlagt noen konkrete fremtidige planer innenfor områdene. I verneplanens bestemmelser må det sikres rett til drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende nettanlegg. Dette gjelder også nødvendig bruk av motorkjøretøy for å utføre de nødvendige tiltak. Dersom det er etablert luftledninger innenfor verneområdet, må det også kunne utføres nødvendig skogrydding for sikker drift av luftledningen. Alle slike arbeider må kunne utføres uten at det må søkes dispensasjon fra vernebestemmelsene.

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Oslo og omland friluftsråd: OOF støtter utvidelsen, men mener verneforskriftene bør revideres og moderniseres. Blant annet er friluftsliv ikke en del av verneformålet i forskriften fra 1978. OOF ber om at verneforskriftene gjennomgås slik at utforming og formål blir mer i tråd med malen for vernebestemmelser fra 2015. Momenter i bestemmelsene, f.eks. forbud mot stisykling og orienteringposter, bes vurdert på nytt og endres dersom forbudene ikke kan begrunnes i hensyn til verneverdiene.

Tyrving Idrettslag: Arrangerer turorienteringstilbudet Flaggsprettene hvert år, og de bruker Kolsås-Dælivann-området for treninger og lokale kretsløp. De foreslår at orienteringsbestemmelsen i området får en ordlyd tilsvarende: "Turorientering og orienteringsløp er tillatt forutsatt at det er gjennomført årlig kontakt med forvaltningsmyndigheten hvor omfang, område og tidspunkt for aktivitetene drøftes."

Statsforvalterens kommentarer:

Verneforskriften for Kolsås-Dælivann landskapsvernområde.

Det er gjennom høringen kommet flere innspill som går på at de eksisterende verneforskriftene for landskapsvernområdet bør endres. Dette gjelder orienteringsløp, turorientering, sykling, hundehold og vedlikehold av randsone mot dyrket mark.

Statsforvalterens kommentarer: Eksisterende vernebestemmelser for Skotta naturreservat inngår i «Forskrift om vern av Kolsås-Dælivann landskapsvernområde med plante- og fuglelivsfredninger og fire naturreservater i Bærum kommune» fra 1978. Denne utvidelsen som her tilrås er et resultat av kompenserende tiltak i forbindelse med at et areal på ca. 23,5 da ble tatt ut av landskapsvernet i forbindelse med realisering av nytt høydebasseng.

Verneforskriften for landskapsvernområdet og tilknyttete naturreservat fra 1978 kunne med fordel ha blitt revidert og modernisert. Men dette krever en egen prosess som må omfatte hele landskapsvernområdet med tilknyttete reservater og spesielt opp mot de store natur, kulturlandskaps- og friluftslivsverdier i området som sådan.

Nå har vi av kapasitetshensyn valgt å ikke revidere verneforskriften, men kun gjennomføre grenseendringene for Skotta naturreservat som et kompenserende tiltak etter bygging av høydebasseng. Vi håper at vi senere vil kunne gjennomføre en modernisering av hele verneforskriften. De eneste justeringene vi anbefaler nå, er å justere størrelsen til Skotta naturreservat og med korrekt oppramsing av gards- og bruksnummer.

Elvia AS skriver at de har luftledninger og kabelanlegg innenfor det utvidede området. Hverken vi eller NVE kan se at det er kartfestet anlegg innenfor forslag til Skotta naturreservat. Det ble gjort en liten grensejustering langs Dæliveien før høring for at eksisterende kraftledning ble liggende utenfor verneområdet. Vi mener at forslaget til naturreservat ikke kommer i konflikt med eksisterende anlegg. Hvis vedlikehold av vei eller luftledninger utenfor vernegrensen gjør at det er ønskelig å felle enkelte trær innenfor verneområdet, så må man ta kontakt med verneforvaltningen.

Endringer siden høring

Navn

Statsforvalteren tilrår navnet Skotta, som i høringsforslaget.

Avgrensning

Det er ikke gjort endringer i avgrensningen etter høring.

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Verneforskrift

I verneforskriften endres arealet til 102 dekar, og gnr/bnr. 24/16 tilføyes som berørt eiendom. I tillegg oppdateres fylkesnavn og Statsforvalterens navn. Dette er tatt inn i vedlagte forslag til endringsforskrift.

Statsforvalterens tilråding:

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat med endring i verneforskrift og vernekart som beskrevet ovenfor.

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vedlegg:

Vedlegg 1. Forslag til vernekart

Vedlegg 2. Forslag til verneforskrifter

Vedlegg 3. Høringsuttalelser samlet

Vedlegg 4. Avveininger mellom skogbruk og skogvern